

Në bazë të nenit 25 paragrafi (2) të Ligjit për Arsimin dhe Aftësimin Profesional („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut“ nr. 3/25, 74/25 dhe 111/26), ministri i Arsimit dhe Shkencës përcaktoi:

PROGRAM

PËR TRAJNIMIN E MENTORËVE PËR ARSIMIN PRAKTIK

Neni 1

Me Programin për trajnimin e mentorëve për arsimin praktik (në tekstin e mëtejshëm: Programi) zhvillohen njohuritë, shkathtësitë, aftësitë, qëndrimet dhe vlerat, përkatësisht kompetencat që duhet t'i posedojnë mentorët, me qëllim që të mund të punojnë me nxënësit që zhvillojnë arsim praktik te punëdhënësi, duke përfshirë edhe kompetencat për punë me nxënës/pjesëmarrës me lloje të ndryshme të aftësisë së kufizuar.

Neni 2

Me Programin, mentori aftësohet të:

- të kuptojë rolin e mentorit dhe të dallojë parimet etike;
- të njohë përfitimet e arsimit praktik te punëdhënësi;
- të kuptojë rolin e institucioneve arsimore dhe të zbatojë në mënyrë adekuate ligjore përkatës;
- të krijojë mjedis gjithëpërfshirës dhe të ndërtojë kulturë gjithëpërfshirëse;
- të komunikojë në mënyrë efektive me adoleshentët, me besim dhe empati;
- të krijojë një mjedis pune të sigurt, stimulues dhe të qëndrueshëm nga pikëpamja ekologjike; dhe
- të udhëheqë procesin e të mësuarit dhe të përdorë instrumente për evidentimin, monitorimin dhe vlerësimin.

Neni 3

STRUKTURA E PROGRAMIT SIPAS MODULEVE

Kohëzgjatja totale për realizimin e programit: minimum 12 orë, maksimum 24 orë

Formati: me prani fizike, përmes platformave për mësim në distancë ose në format hibrid

Materialet: Doracak për mentorët për arsimin praktik, prezantime, fletë pune, video dhe burime digjitale

MODULET

MODULI 1. Roli i mentorit dhe bazat e arsimit praktik te punëdhënësi

MODULI 2. Sistemi arsimor dhe rregullativa

MODULI 3. Përfshirja dhe kultura gjithëpërfshirëse

MODULI 4. Komunikimi efektiv dhe qasjet e mentorimit

MODULI 5. Krijimi i mjedisit të punës së sigurt, stimulues dhe të qëndrueshëm nga pikëpamja ekologjike

MODULI 6. Planifikimi, organizimi, monitorimi dhe vlerësimi i përparimit

MODULI 7. Përgatitja e detyrës seminarike

EMRI I MODULIT 1	ROLI I MENTORIT DHE BAZAT E ARSIMIT PRAKTIK TE PUNËDHËNËSI
KOHA	Maksimumi katër orë
MËNYRA	Me prani fizike, përmes platformave për mësim në distancë ose në format hibrid
MATERIALET	Doracak për mentorët për arsimin praktik, prezantime, fletë pune, video dhe burime digjitale
Materiale shtesë	• Propozon trajnuesi
Pjesëmarrësit	Të punësuar në institucione private dhe publike dhe në organizata joqeveritare
Numri i pjesëmarrësve	Me prani fizike – maksimumi 20 pjesëmarrës Përmes platformave për mësim në distancë ose në format hibrid – maksimumi 50 pjesëmarrës
Rezultatet e pritshme	• Identifikon rolin e mentorit; • Dallon parimet etike; • Njeh përfitimet e arsimit praktik te punëdhënësi dhe llojet e arsimit praktik
Qëllimi kryesor	• Njohja me rolin e mentorit, parimet etike, përfitimet e arsimit praktik dhe llojet e tij
Qëllimet e modulit	• Të kuptohet roli i mentorit në kontekstin e arsimit profesional dhe arsimit praktik te punëdhënësi; • Të zhvillohen aftësitë për ndërtimin e marrëdhënies të bazuar në besim me nxënësin; • Të identifikohen parimet etike të rëndësishme për procesin e mentorimit; • Të dallohen përfitimet kryesore të APP-së për nxënësit, mësimdhënësit dhe kompanitë; • Të identifikohen llojet e arsimit praktik te punëdhënësi.
Metodat	• Prezantime, diskutim, punë në çifte
Pritshmëritë nga trajnuesi	1. Zhvillimi i materialeve për trajnim; 2. Matrica e plotë e trajnimit; 3. Prezantimi(et) për trajnim; 4. Literatura për trajnim e përdorur për zhvillimin e trajnimit; 5. Literatura për trajnim – literaturë e rekomanduar (nëse është e zbatueshme); 6. Vlerësimi i trajnimit.

EMRI I MODULIT 2	SISTEMI ARSIMOR DHE RREGULLATIVA
KOHA	Maksimumi dy orë
MËNYRA	Me prani fizike, përmes platformave për mësim në distancë ose në format hibrid
MATERIALET	Doracak për mentorët për arsimin praktik, prezantime, fletë pune, video dhe burime digjitale
Materiale shtesë	Propozon nga trajnuesi
Pjesëmarrësit	Të punësuar në institucione private dhe publike dhe në organizata joqeveritare
Numri i pjesëmarrësve	Me prani fizike – maksimumi 20 pjesëmarrës Përmes platformave për mësim në distancë ose në format hibrid – maksimumi 50 pjesëmarrës
Rezultatet e pritshme të modulit	- Identifikon rolin e institucioneve arsimore; - Zbaton legjislacionin përkatës.
Qëllimi kryesor	Njohja me institucionet, sistemin dhe nivelet e arsimit profesional, si dhe me përfundimin e arsimit profesional.
Qëllimet e modulit	- Të njihen me institucionet dhe kompetencat në arsimin profesional; - Të kuptohen nivelet dhe llojet e arsimit profesional; - Të shpjegohet koncepti i „përfundimit“ dhe rëndësia e tij; - Të identifikohet lidhja ndërmjet rregullativës dhe realizimit praktik të mësimdhënies.
Metodat	Prezantime, diskutim, punë në çifte
Pritshmëritë nga trajnuesi	- Zhvillimi i materialeve për trajnim; - Matrica e plotë e trajnimit; - Prezantimi(et) për trajnim; - Literatura për trajnim e përdorur për zhvillimin e trajnimit; - Literatura për trajnim – literaturë e rekomanduar (nëse është e zbatueshme); - Vlerësimi i trajnimit

EMRI I MODULIT 3	PËRFSHIRJA DHE KULTURA GJITHËPËRFSHIRËSE
KOHA	Maksimumi dy orë
MËNYRA	Me prani fizike, përmes platformave për mësim në distancë ose në format hibrid
MATERIALET	Video, strip-komike, postera, doracak për përfshirjen
Materiale shtesë	Propozohen nga trajnuesi
Pjesëmarrësit	Të punësuar në institucione private dhe publike dhe në organizata joqeveritare

Numri i pjesëmarrësve	Me prani fizike – maksimumi 20 pjesëmarrës Përmes platformave për mësim në distancë ose në format hibrid – maksimumi 50 pjesëmarrës
Rezultatet e pritshme të modulit	• Dallon ndërmjet inkluzionit dhe integrimit. • Identifikon llojet e aftësisë së kufizuar. • Krijon kulturë gjithëpërfshirëse në mjedis me diversitet. • Përdor metoda gjithëpërfshirëse gjatë punës me kategori të ndryshme nxënësish. • Nxit gjithëpërfshirjen dhe sensibilizimin kulturor.
Qëllimi kryesor	• Nxitja e gjithëpërfshirjes dhe sensibilizimit kulturor.
Qëllimet e modulit	• Të dallojë gjithëpërfshirjen nga integrimi. • Të nxitet mirëkuptimi dhe empatia ndaj nxënësve me prejardhje të ndryshme etnike dhe kulturore. • Të shpjegohen llojet e ndryshme të aftësisë së kufizuar dhe qasjet në punën me ta. • Të inkurajohen mentorët të krijojnë mjedis të sigurt, respektues dhe mbështetës. • Të përdoren metoda dhe qasje gjithëpërfshirëse me kategori të ndryshme nxënësish.
Metoda	• Studime të rasteve, punë në grup, analizë e videove/stripave komikë.
Pritshmëritë nga trajneri	1. Matrica e plotë e trajnimit. 2. Prezantimi(et) për trajnim. 3. Literatura e trajnimit e përdorur për zhvillimin e trajnimit. 4. Literatura e rekomanduar për trajnim (nëse është e zbatueshme). 5. Vlerësimi i trajnimit.

EMRI I MODULIT 4	KOMUNIKIMI EFEKTIV DHE QASJET E MENTORIMIT
KOHA	Maksimumi katër orë.
MËNYRA	Me pjesëmarrje fizike, përmes platformave për mësim në distancë ose në formë hibride.
Materialet:	- Udhëzues për komunikimin, fletë pune dhe incizime të situatave konfliktuale.
Materiale shtesë	. Propozohet nga organizatori i trajnimit.
Pjesëmarrësit	Të punësuar në institucione private dhe publike, si dhe në organizata joqeveritare.
Numri i pjesëmarrësve	Me pjesëmarrje fizike: maksimumi 20 pjesëmarrës. Përmes platformave për mësim në distancë ose në formë hibride: maksimumi 50 pjesëmarrës.

Rezultatet e pritshme të modulit:	• Komunikon në mënyrë efektive me nxënësit. • Demonstron besim dhe empati. • Përdor metoda të ndryshme për zgjidhjen e konflikteve të mundshme. • Zhvillon aftësitë e komunikimit, ndërton besimin dhe zgjidh konfliktet.
Qëllimi kryesor	• Zhvillimi i aftësive të komunikimit, ndërtimi i besimit dhe zgjidhja e konflikteve
Qëllimi i modulit	• Të zhvillohen aftësitë themelore të komunikimit, të zbatueshme në marrëdhënien e mentorimit. • Të ushtrohet dhënia dhe pranimi i informacionit kthyes • Të përdoren stilet e mentorimit dhe strategjitë e motivimit. • Të identifikohen mundësitë për ndërtimin e besimit dhe komunikimit aktiv. • Të përdoren metoda për zgjidhjen e konflikteve.
Metodat	• Lojëra me role, vetëvlerësim, ushtrime interaktive dhe diskutim.
Pritshmëritë nga trajneri	1.Hartimi i materialeve të trajnimit. 2.Përgatitja e matricës së plotë të trajnimit. 3.Përgatitja e prezantimit(eve) për trajnim. 4.Literatura e përdorur për hartimin dhe zhvillimin e trajnimit. 5.Literatura e rekomanduar për trajnim (nëse është e zbatueshme). 6.Vlerësimi i trajnimit.
EMRI I MODULIT 5	KRIJIMI I MJEDISIT TË PUNËS SË SIGURT, STIMULUES DHE EKOLOGJIKISHT TË QËNDRUESHËM
KOHA	Maksimumi katër orë
MËNYRA	Me pjesëmarrje fizike, përmes platformave për mësim në distancë ose në formë hibride.
Materialet:	Harta të rreziqeve, tabela dhe doracakë.
Materiale shtesë	• Propozohet nga organizatori i trajnimit.
Pjesëmarrësit	Të punësuar në institucione private dhe publike, si dhe në organizata joqeveritare.
Numri i pjesëmarrësve	Me pjesëmarrje fizike: maksimumi 20 pjesëmarrës. Përmes platformave për mësim në distancë ose në formë hibride: maksimumi 50 pjesëmarrës.
Rezultatet e pritshme të modulit:	• Dallon llojet e rreziqeve në vendin e punës. • Demonstron gatishmëri për krijimin e mjedisi të sigurt. • Nxit krijimin e vendeve të gjelbra të punës dhe identifikon ndërlidhjen e tyre me sigurinë dhe shëndetin në punë.
Qëllimi kryesor	• Identifikimi i rreziqeve dhe nxitja e sigurisë në vendin e punës.
Qëllimi i modulit	• Identifikimi i rreziqeve dhe nxitja e sigurisë në vendin e punës. • Të zhvillohen strategji për parandalimin dhe reagimin ndaj rreziqeve. • Të identifikojë situata nga jeta reale me studentët • Të nxitet ndërgjegjësimi dhe zhvillimi i aftësive për vende të gjelbra të punës dhe praktika ekologjikisht të qëndrueshme.

Metodat	Studime të rasteve, hartëzim i rreziqeve dhe simulime. Analizë e praktikave ekologjike në vendin e punës (sjellja ekologjike). Ushtrim: „Si mund të bëhet vendi im i punës më i gjelbër?“
Pritshmëritë nga trajneri	1. Hartimi i materialeve të trajnimit. 2. Përgatitja e matricës së plotë të trajnimit. 3. Përgatitja e prezantimit(eve) për trajnim. 4. Literatura e përdorur për hartimin dhe zhvillimin e trajnimit. 5. Literatura e rekomanduar për trajnim (nëse është e zbatueshme). 6. Vlerësimi i trajnimit. 1.

EMRI I MODULIT 6	PLANIFIKIMI, ORGANIZIMI, NDJEKJA DHE VLERËSIMI I PËRPARIMIT
KOHA	Maksimumi katër orë.
MËNYRA	Me pjesëmarrje fizike, përmes platformave për mësim në distancë ose në formë hibride.
Materialet:	• Modele planesh dhe udhëzime për ndjekjen e përparimit.
Materiale shtesë	• Propozohet nga organizatori i trajnimit.
Pjesëmarrësit	Të punësuar në institucione private dhe publike, si dhe në organizata joqeveritare.
Numri i pjesëmarrësve	Me pjesëmarrje fizike: maksimumi 20 pjesëmarrës. Përmes platformave për mësim në distancë ose në formë hibride: maksimumi 50 pjesëmarrës.
Rezultatet e pritshme të modulit:	• Udhëheq procesin e të mësuarit. • Identifikon programet mësimore dhe interpreton rezultatet e të mësuarit. • Përdor instrumente për ndjekjen dhe vlerësimin e përparimit. • Organizon dhe u cakton detyra nxënësve.
Qëllimi kryesor	• Planifikimi dhe programimi i arsimit praktik, sistemimi dhe monitorimi i nxënësve.
Qëllimi i modulit	• Të mësohet hartimi i planit dhe programi për trajnimin praktik. • Të zhvillohen aftësitë për ndjekjen e përparimit të nxënësit. • Të bëhet sistemimi i duhur i nxënësve dhe t'u caktohen detyra. • Të identifikohen mjetet dhe formularët për vlerësim. • Të zbatohen metodat e vlerësimit formativ dhe sumativ.
Metodat	Plotësimi i formularëve, simulime dhe punë në çifte.
Pritshmëritë nga trajneri	1.Hartimi i materialeve të trajnimit. 2.Përgatitja e matricës së plotë të trajnimit. 3.Përgatitja e prezantimit(eve) për trajnim. 4.Literatura e përdorur për hartimin dhe zhvillimin e trajnimit. 5.Literatura e rekomanduar për trajnim (nëse është e zbatueshme). 6.Vlerësimi i trajnimit.

EMRI I MODULIT 7	HARTIMI I DETYRËS SEMINARIKE
KOHA	Maksimumi katër orë.
METODA	Me pjesëmarrje fizike, përmes platformave për mësim në distancë ose në formë hibride.
MATERIALE	Udhëzime për hartimin e detyrës seminarike, model dhe udhëzues.
Materiale shtesë	Trajneri propozon
Pjesëmarrësit	Të punësuar në institucione private dhe publike, si dhe në organizata joqeveritare.
Numri i pjesëmarrësve	Me pjesëmarrje fizike: maksimumi 20 pjesëmarrës. Përmes platformave për mësim në distancë ose në formë hibride: maksimumi 50 pjesëmarrës.
Rezultatet e pritura të modulit	Plan ose strategji e hartuar për zbatim në mjedisin real. Reflektim dhe vetëvlerësim.
Qëllimi kryesor	Zbatim i aftësive të fituara përmes detyrës praktike.
Qëllimi i modulit	- Të nxitet zbatimi i njohurive dhe aftësive të fituara përmes hartimit të planit ose strategjie individuale. - Të demonstron kuptimin e temave kryesore përmes detyrës seminarike. - Të inkurajohet vetëvlerësimi dhe mbështetja kolegjiale përmes prezantimit dhe infomacioneve kthyesë - Të gjenerohen ide për zbatimin praktik të koncepteve të trajtuara gjatë trajnimit.
Metodat	Prezantim individual, prezantim, reagime kthyesë (feedback)
Pritshmëritë nga trajneri	- Zhvillimi i materialeve të trajnimit. - Përgatitja e matricës së plotë të trajnimit. - Përgatitja e prezantimit(eve) për trajnim. - Literatura e përdorur për hartimin dhe zhvillimin e trajnimit. - Literatura e rekomanduar për trajnim (nëse është e zbatueshme). - Vlerësimi i trajnimit.

Neni 4

ORGANIZIMI I TRAJNIMIT

Trajnimi realizohet nga organizatori i trajnimit për mentorë të punëdhënësi i cili ka marrë Aktvendim nga Ministri i Arsimit dhe Shkencës për akreditimin e organizatorit të trajnimit për mentorë.

Nga ana e punëdhënësit përcaktohet një ose më shumë persona nga radhët e të punësuarve te punëdhënësi, të cilët ndjekin trajnimin dhe janë përgjegjës për punën e drejtpërdrejtë me nxënësit në arsimin praktik. Personi i propozuar për të ndjekur trajnimin duhet të ketë së paku tre vjet përvojë pune në veprimtarinë përkatëse dhe të jetë punëdhënës ose i punësuar te punëdhënësi.

Gjatë realizimit të trajnimit mund të përdoren Udhëzuesi për të mësuarit përmes punës dhe Udhëzuesi për praktikën feriale, dokumente të hartuara nga Qendra për Zhvillimin e Arsimit Profesional.

Kandidatit që ka ndjekur trajnimin dhe ka dorëzuar një detyrë seminarike, me të cilën dëshmohet përvetësimi i kompetencave për mentor, i lëshohet certifikatë për përfundimin e trajnimit për mentor. Certifikata lëshohet nga institucioni i akredituar për trajnimin e mentorëve.

Neni 5

Me datën e hyrjes në fuqi të këtij programi, Programi për Trajnimin e Mentorëve për Arsimin Praktik Nr. 13-16105/1 i datës 22.12.2025 shfuqizohet .

Neni 6

Ky program hyn në fuqi ditën e nesërme nga dita e miratimit të tij.

Nr. 13-11851/3
Data 02.10.2025
Shkup

Ministre e Arsimit dhe Shkencës,
проф. д-р Весна Јаневска, с.р.